

P r o t o k ó ł .

Dnia 1 października 1947 r. w Krakowie . Członek Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce , Sędzia Grodzki dr Stanisław Zmuda , na pisemny wniosek Pierwszego Prokuratora Najwyższego Trybunału Narodowego z dnia 25 kwietnia 1947 Ldz. Prok. NTN. 719/47 , na zasadzie i w trybie dekretu z dnia 10 listopada 1945 /Dz.U.R.P. nr. 51, poz. 293 / , w związku z art. 254 , 107 i 115 kodeksu postępowania karnego przesłuchał w charakterze świadka niżej wymienionego byłego więźnia obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu , który zeznał co następuje : - - - - -

 < Nazywam się : W i l i ó s k a Karolina,
 urodzona w dniu 29 listopada 1905 w Krakowie,
 córka : Antoniego i Justyny z d. Kaługa,
 religii : rzymskokatolickiej , stanu wolnego,
 narodowości i przynależności państwowej :
 polskiej , z zawodu : urzędniczka , zamieszkała w Krakowie , ul.Chodkiewicza 5 m. 1 ,
 bez przeszkód : - - - - -

Jako polska więźniarka polityczna numer : 6881 przebywałam w obozie koncentracyjnym Oświęcim -Brzezinka od 27 kwietnia 1942 do 18 stycznia 1945 , pracując kolejno przykrobotach ziemnych , rolnych , ogrodzie , w Schreibstube na bloku , a po roku mego pobytu w obozie aż do końca w Schutzhaftlagerschreibstube . Na tej ostatniej placówce szefem mego biura był znany mi dobrze i z nazwiska i z widzenia , a którego rozpoznaję również na okazanej mi fotografii , SS- Sturmmann Kortmann Richard , który był przez cały czas pisarzem kancelaryjnym . Był to typ SS-manna , z zawodu urzędnika , który w stosunku do więźniarek zachowywał się zupełnie poprawnie , nie wykazując żadnej szkodliwej działalności , przeciwnie , starając się im pomóc . W rozmowach z nim stwierdziłam niejednokrotnie jego

Wilińska

nastawienie w stosunku do reżimu obozowego , do którego odnosił się z wielką pogardą , a w więźniarkach starał się podtrzymać ducha i wlać otuchę na przetrwanie . W mojej obecności nakłaniał Arbeitsdienstführera Ruitersa , by ten nie robił meldunku karnego na więźniarkę , jak również w mojej obecności nieraz skrytykował zarządzenia władz obozowych , a 31 grudnia 1944 w rozmowie ze mną podkreślił , że tak ja , jak i on niewinnie siedzimy w obozie . - - - - -

O Marii Mandl , Lagerführerin obozu kobiecego w Brzezince , składałam już zeznania w Prokuraturze Sądu Okręgowego w Krakowie . -

Brandl Therese , SS- Aufseherin , znana mi jest dobrze z okresu mego pobytu w obozie , jako zatrudniona w Bekleidungskammer . Na tym stanowisku szykanowała więźniarki , odmawiając wydania z magazynów ubrania czy bielizny , a gdy ją wydała , to w stanie zawieszonym . Znaną była ona również z kontroli na blokach i ścisłych rewizyj tamże przeprowadzanych , w toku których wyrzucała wszelkie urządzenie bloku , a zabierała wszystko , co u więźniarek znalazła . Przez moje ręce przechodziły w biurze meldunki karne, podpisywane przez Brandl w wyniku takich rewizyj . Brała ona również udział przy selekcjach do gazu na blok 25 , jak również przy wywożeniu ofiar z bloku 25 autami do komór gazowych . - - -

W związku z moją pracą biurową znane mi są i z nazwiska i z widzenia : SS- Aufseherin Danz Luise , Kock Elfriede , Miklas Monika, Zlotas Gertrudę , gdyż prowadziłam również i kartotekę SS- Aufseherin , lecz działalności tychże z bezpośredniej obserwacji nie znam , a jedynie z opowiadania współwięźniarek . - - - - -

Znam również SS- Sturmbannführera Krausa Franza i poznaję go na okazanej mi fotografii , który jakoś od początku grudnia 1944 aż do likwidacji obozu , po przeniesieniu Marii Mandl z Oświęcimia do Mühldorfu pełnił funkcje Lagerführera obozu kobiecego i

Wiliński

- 3 -

w ten sposób podpisywał się na różnych dokumentach i z jego podpisem miałam również przepustkę obozową . Do obozu kobiecego przychodził on po różnych porach dnia . Przeprowadzał on likwidację obozu kobiecego , która zaczęła się już 17 stycznia 1945 . Kraus osobiście dopilnowywał wymarszu więźniarek , przy czym przeprowadzał rewizje i odbierał więźniarkom przydzielone im z obozowego magazynu artykuły żywnościowe , bijąc je przy tym . - Na tym czynność i protokół zakończono i po odczytaniu podpisano .

S w i a d e k :

Karolina Wilińska
/ Wilińska Karolina /

Protokołowała :

Aniela Bereźnicka
/ Aniela Bereźnicka /

Sędzia grodzki :

Stanisław Zmuda
/ dr Stanisław Zmuda /

Biuro Udostępniania Dokumentów
Archiwizacji